

Uitvoeringsplan sociaal domein 2024-2025 Gemeente Vaals

ONZE VISIE

Inleiding

Context

De gemeente Vaals kiest in haar aanpak in het sociaal domein voor een brede aanpak waarbij aangesloten wordt op de leefwereld van onze inwoners. Om deze aansluiting te realiseren werken we integraal en domeinoverstijgend. Dit is vastgelegd in de kernwaarden van onze integrale Verordening Jeugd en Wmo en stevig verankerd in onze uitvoeringspraktijk WijVaals.

Zowel in de Jeugdwet als in de Wmo is de verplichting opgenomen om elke 4 jaar een beleidsplan op te stellen. Op 17-04-2023 is het beleidsplan Wmo (een gezamenlijk plan voor de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland) vastgesteld door de gemeenteraad. Het beleidskader Jeugd (een gezamenlijk plan voor de 16 gemeenten in de jeugdhulpregio Zuid-Limburg) zal naar verwachting in Q2 2024 worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Voor beide plannen geldt dat zij kaders stellen en richting geven. Om tot uitvoering te komen, zetten we deze kaders om naar concrete acties. En ook dat doen we, vanzelfsprekend vanuit onze kernwaarden en onze werkwijze, domeinoverstijgend en integraal. Hierbij is gekozen voor een uitvoeringsperiode van 2 jaar. Dit is weliswaar korter dan de looptijd van beleidsplan en beleidskader. Echter, zo ontstaat focus en mogelijkheid tot bijsturing.

Proces

Parallel aan de totstandkoming van de regionale plannen is lokaal opgehaald wat we in de gemeente Vaals welke acties we lokaal willen uitvoeren om de opgaven in de plannen te realiseren. Daarvoor is gesproken met de gemeenteraad in een RIA, met de adviesraad en met ons uitvoeringsteam. Voor input kijken we ook naar cliëntervaringsonderzoeken.

In oktober 2023 is een brede themasessie met netwerkpartners georganiseerd. In dit uitvoeringsplan zijn de prioriteiten die daar genoemd zijn opgenomen. Daar waar we nog zaken misten vanuit de brede opgave hebben we deze aanvullend opgenomen.

Samenhang met regionale uitvoeringsplannen

Naast lokale acties zijn ook regionale uitvoeringsplannen opgesteld voor die acties waar een grotere schaal nodig is dan de lokale schaal van de gemeente Vaals. Met betrekking tot jeugd is in de regiovisie vastgelegd hoe samengewerkt wordt en wat tot het lokale speelveld behoort. Jeugd kent daarnaast een regionaal uitvoeringsplan beleid. Ook voor de Wmo is op onderdelen van het beleidsplan uitvoering in de subregio belegd. De uitwerking van het regionale Wmo beleid is opgenomen in het addendum.

Integraal werken in het sociaal domein

Dit plan is tot stand gekomen om uitvoering te geven aan de beleidsplannen voor Jeugd en Wmo. Binnen onze aanpak overstijgt de integrale aanpak de Wmo en de Jeugdwet.

Integraal werken vraagt om:

- 1 een brede, domeinoverstijgende blik en het werken vanuit een ‘T-shaped’ benadering¹
- 2 samenwerking tussen de 0°, 1° en 2° lijn.
- 3 een levensbrede aanpak gericht op het perspectief van de inwoner en de bij hem/haar betrokken personen en/of instanties²

Binnen de aanpak WijVaals is grote aandacht voor de thema’s gelijke kansen, bestaanszekerheid, psychische kwetsbaarheid en laaggeletterdheid. Dit zijn vaak de onderliggende oorzaak van een vraag naar een voorziening Wmo of Jeugd, Voor dit uitvoeringsplan is dan ook aansluiting gezocht bij andere beleidsterreinen;

- **Integrale Veiligheid**

Het gaat dan concreet om de verbinding met de thema’s “voorkomen jeugdoverlast en -criminaliteit” en “verbinden tussen zorg en veiligheid”

- **GALA**

De ketenaanpakken en thema’s binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord laten grote raakvlakken zien met de opgaven die in de beleidskaders geschetst zijn. We zien die raakvlakken op de thema’s, op het gebied van sociale basis en gezondheid, die de opgave voor Vaals binnen GALA vormen: gezond, veilig, en kansrijk opgroeien, en gezond, veilig, en kansrijk ouder worden.

- **Lokale Educatieve Agenda**

In de Lokale Educatieve Agenda heeft de gemeente samen met partners uit het onderwijs, peuter- en kinderopvang en de sociale basis geschetst hoe kansengelijkheid in het onderwijs bijdraagt aan welzijn en welbevinden voor kinderen en gezinnen.

¹ Een t-shaped professional werkt generalistisch én specialistisch. De liggende balk van de T staat voor de generalistische competenties, zoals het versterken van eigen kracht en regie en die van het netwerk, integraal werken, verbindingen leggen tussen collectief en individueel en tussen formeel en informeel. De verticale balk van de T staat voor de meer vakspecifieke competenties van de professional; bijvoorbeeld specifieke kennis op het gebied van bijvoorbeeld financiën, opbouwwerk, de ontwikkeling van kinderen of ouderenwerk. De opdracht van de T-shaped professional is om bij het eigen handelen naast het eigen referentiekader ook het referentiekader van specialisten te betrekken. Dit kunnen zowel betaalde (formele) beroepsbeoefenaars als vrijwillige (informele) deskundigen zoals wijkbewoners en ervaringsdeskundigen zijn.

² Binnen de perspectiefbenadering is hulp en ondersteuning niet slechts gericht op wat nodig is op dit moment, maar op de levensbrede behoefte op de langere termijn. Voor jeugdigen betekent dit dat toegewerkt wordt naar wat zij nodig hebben om uiteindelijk ook als volwassene zo zelfstandig en volwaardig mogelijk te functioneren. Een voorbeeld is dat vanaf 16 jaar een perspectiefplan 18+ opgesteld wordt. Zo kan bepaald worden of verlengde jeugdhulp nodig kan zijn en hoe de “big 5” geborgd zijn. Kijk voor meer informatie op: <https://www.nji.nl/van-jeugd-naar-volwassenheid/jongeren-ondersteunen-bij-hun-Big-5>

Ook in de hulp en ondersteuning aan volwassenen wordt dit perspectief meegenomen, wat zijn vooruitzichten op de lange termijn en hulp en ondersteuning is ondersteunend aan hoe mensen hun leven willen leiden. We doen dit vanuit de kernwaarde: De inwoner is baas over zijn eigen leven.

- **Plan Vrijwillige inzet**
Vrijwillige inzet draagt bij aan een krachtige en zelfredzame samenleving. De acties uit dit plan uitvoeren draagt bij aan de resultaten van dit uitvoeringsplan
- **Bestaanszekerheid**
Vanuit de participatiewet en beleid op armoede en schulden worden de mogelijkheden voor het vergroten van bestaanszekerheid en het bevorderen van het meedoen in de samenleving benut.
- **Laaggeletterdheid**
Binnen de acties in dit plan is aandacht voor laaggeletterdheid, anderstaligheid en passende communicatie.

Lokaal uitvoeringsplan

Versterken van de inclusieve sociale basis en informele steun, aanpak WijVaals						
Nr.	Actie	Omschrijving	Waar draagt dit aan bij? ³	Integraliteit?	Hoe monitoren we?	Randvoorwaarden
1	Behouden en versterken van een sterke sociale basis	1) Uitvoeren van het plan vrijwillige inzet: a) bestaande initiatieven worden versterkt b) plan vormt een kader voor nieuwe initiatieven, die in de themasessies genoemd zijn. Aandachtspunten: Samenwerking binnen buurten om elkaar als inwoners meer te ondersteunen, buddynetwerken, verbinding tussen generaties 2) Herijken van de subsidieregelingen voor maatschappelijke initiatieven (De Stimuleringsregeling Kom in Beweging en Stimuleringsregeling Maatschappelijke Initiatieven 3) Actief faciliteren en stimuleren van vrijwillige inzet vanuit de aanpak WijVaals	Normaliseren Sterke samenleving Van bijzonder naar normaal Inclusie Uitvoeren	GALA Bevorderen participatie P-Wet	Het aantal inwoners met een melding bij WijVaals dat geheel of gedeeltelijk met een voorliggende voorziening geholpen wordt. Het aantal initiatieven in het kader van vrijwillige inzet neemt toe.	Communicatie van bestaande initiatieven Subsidiemogelijkheden bekend maken Zichtbaarheid in kernen en wijken om te faciliteren en stimuleren

³ De hier genoemde termen zijn een verwijzing naar de hoofdthema's binnen het beleidskader Jeugd en het beleidsplan Wmo.

2	Initiatieven meer zichtbaar maken en verbinden	De gemeente Vaals kent een groot aantal voorzieningen in de sociale basis. Deze zijn intern goed bekend, maar niet altijd bij de breedte van alle ketenpartners en bij onze inwoners. Door deze actie worden initiatieven beter zichtbaar. 1) Communicatie-aanpak 2) 2x per jaar netwerkbijeenkomsten	Inclusie Normaliseren Sterke samenleving Van bijzonder naar normaal	GALA, sub thema sociale basis Laaggeletterdheid	In het communicatieplan opnemen hoe we het effect zichtbaar maken	Informatie is actueel Het faciliteren van de ontmoeting van netwerkpartners (formeel en informeel)
3	Gezond, veilig en kansrijk opvoeden en opgroeien	Een doorlopend preventief aanbod vanaf -9 maanden tot aan de jongvolwassenheid. Aandachtspunten: 1) Doorontwikkelen samenwerking binnen de basisscholen en peuter- en kinderopvang 2) Doorontwikkelen preventieve aanpak met focus op - Gezondheid - Talentontwikkeling - Beschermende factoren - Overgangsmomenten (po/vo, 18-/18+) - Jeugd- en jongerenwerk	Inclusie Normaliseren Eerder de juiste hulp Integraal (veiligheid en GALA) Verbinden met lokale educatieve agenda	GALA Lokale Educatieve Agenda Integrale Veiligheid	Het aantal inwoners met een melding bij WijVaals dat geheel of gedeeltelijk met een voorliggende voorziening geholpen wordt. Het aantal initiatieven in het kader van de preventieve aanpak neemt toe.	Netwerksamenwerking en partnership Gezinsgerichte aanpak Brede betrokkenheid van verenigingen en cultuur
4	Inclusie bevordering	Bij het versterken van de sociale basis en informele steun expliciet inclusie behandelen als voorwaarde. Dit aan de hand van de inventarisatie 'Verdrag inzake de rechten van een persoon met een handicap' en de	Integraal (participatie, fysieke leefomgeving, onderwijs, wonen, cultuur, GALA)	GALA Lokale Educatieve Agenda Bestaanszekerheid Laaggeletterdheid	Bijhouden van de punten uit de inventarisatie	Draagvlak in hele organisatie Betrokkenheid van verenigingen Ambassadeurschap

		focusbrief Alzheimer Nederland ⁴ . Daaruit blijken concrete acties waarop nog ingezet kan worden maar leent zich ook tot inzet op de doelen van het verdrag: gelijkheid, solidariteit, autonomie, en participatie.	Normaliseren Van bijzonder naar normaal Zelf als het kan			
--	--	---	--	--	--	--

Integrale aanpak en verbinding tussen domeinen en partijen						
Nr.	Actie	Omschrijving	Waar draagt dit aan bij?	Integraliteit?	Hoe monitoren we?	Randvoorwaarden
5	Ketenaanpak professionals versterken	Inzetten op gedeelde leidende principes met onze partners. Hierin zit ook verbinding van partijen onderling. Na een inventarisatie bepalen we in partnerschap welke stappen hierin te zetten zijn.	Duurzaam stelsel Sturing op aanbieders We pakken onze rol als opdrachtgever Sturing en monitoring Partnerschap	Integrale Veiligheid GALA Lokale Educatieve Agenda Plan vrijwillige inzet Bestaanszekerheid Laaggeletterdheid	Het aantal inwoners met een melding bij WijVaals dat geheel of gedeeltelijk met een voorliggende voorziening geholpen wordt. Cijfers uit cliëntervaringsonderzoek	Gedeelde leidende principes Wegnemen beperkingen samenwerking bijvoorbeeld door privacy ⁵
6	Mentale problematiek	Zicht op mentale problematiek in onze gemeente en mogelijkheden voor preventie	Duurzaam stelsel Preventie Inclusie Van bijzonder naar normaal	GALA IZA	Doorlooptijd Afname mentale problematiek in diverse monitors (GGD)	Partnership met betrokken cruciale samenwerkingspartners.
7	Ervaringsdeskundigheid	1) Binnen beleid en uitvoering meer werken vanuit ervaringsdeskundigheid en vanuit	Van bijzonder naar normaal Samen beslissen	GALA	Na het ophalen van informatie, ook toetsen van het eindproduct bij	Inbedden in werkwijze Samenwerking met adviesraad

⁴ De inventarisatie is als bijlage toegevoegd. Alle punten uit de Focusbrief zijn in de inventarisatie opgenomen.

		behoeften en ervaringen van inwoners, aansluiten op leefwereld. Startpunt: Mentale gezondheid en psychische kwetsbaarheid 2) Jongerenparticipatie	Inclusie Perspectief centraal		inwoners en ervaringsdeskundigen.	Aansluiten op leefwereld jongeren en een passende vorm en proces vanaf de start
--	--	---	--------------------------------------	--	-----------------------------------	---

Sterk lokaal team						
Nr.	Actie	Omschrijving	Waar draagt dit aan bij?	Integraliteit?	Hoe monitoren we?	Randvoorwaarden
8	Borgen aanpak WijVaals	1) Collectieve aanpak en hieruit voortvloeiende activiteiten borgen en doorontwikkelen 2) Scholingsagenda om de methodieken ⁶ te borgen en door te ontwikkelen. Focus: aanpak WijVaals en basisfuncties toegang ⁷ 3) Leren en verbeteren	Toegang verbindt leef- en systeemwereld In een sterk lokaal team	Integrale Veiligheid GALA Lokale Educatieve Agenda Plan vrijwillige inzet Bestaanszekerheid Laaggeletterdheid	Doorlopend	Zichtbaarheid in kernen en wijken Ketensamenwerking Sterk lokaal team
9	Implementatie onderzoek onafhankelijke clientondersteuning	Implementatie van de adviezen uit het eindrapport 1)	Toegang verbindt leef- en systeemwereld	GALA Lokale Educatieve Agenda	Volgt uit eindrapport	Volgt uit eindrapport

⁶ De volgende methodieken staan in de aanpak WijVaals centraal: De aanpak beweegmakelaar, De Nieuwe Route (Anke Siegers), positieve gezondheid en stress-sensitief werken. Daarnaast is scholing verplicht voor SKJ-geregistreerde medewerkers.

⁷ Uit onderzoek van KPMG komen de volgende vijf basisfuncties voor de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp naar voren:

1. Veilige leefomgeving: heb oog voor een veilige leefomgeving van de inwoner en pas de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling toe.
2. Tijdig signaleren van vraag: wees aanwezig daar waar de doelgroep is, zodat vragen gezien worden. Maak verbinding met de wijk en werk 'outreaching'. Investeer in preventie.
3. Vindbare en toegankelijke hulp: wees toegankelijk en vindbaar en voer een goede triage uit
4. Handelen met een brede blik: verhelder de vraag, maak een plan van en met het gezin en verleen ondersteuning, beleg de regie, maak duidelijke afspraken, houd een vinger aan de pols en blijf zichtbaar en benaderbaar.
5. Leren en verbeteren: Verzamel inzichten over je handelen, deel ze, ga erover in gesprek en trek er lessen uit.

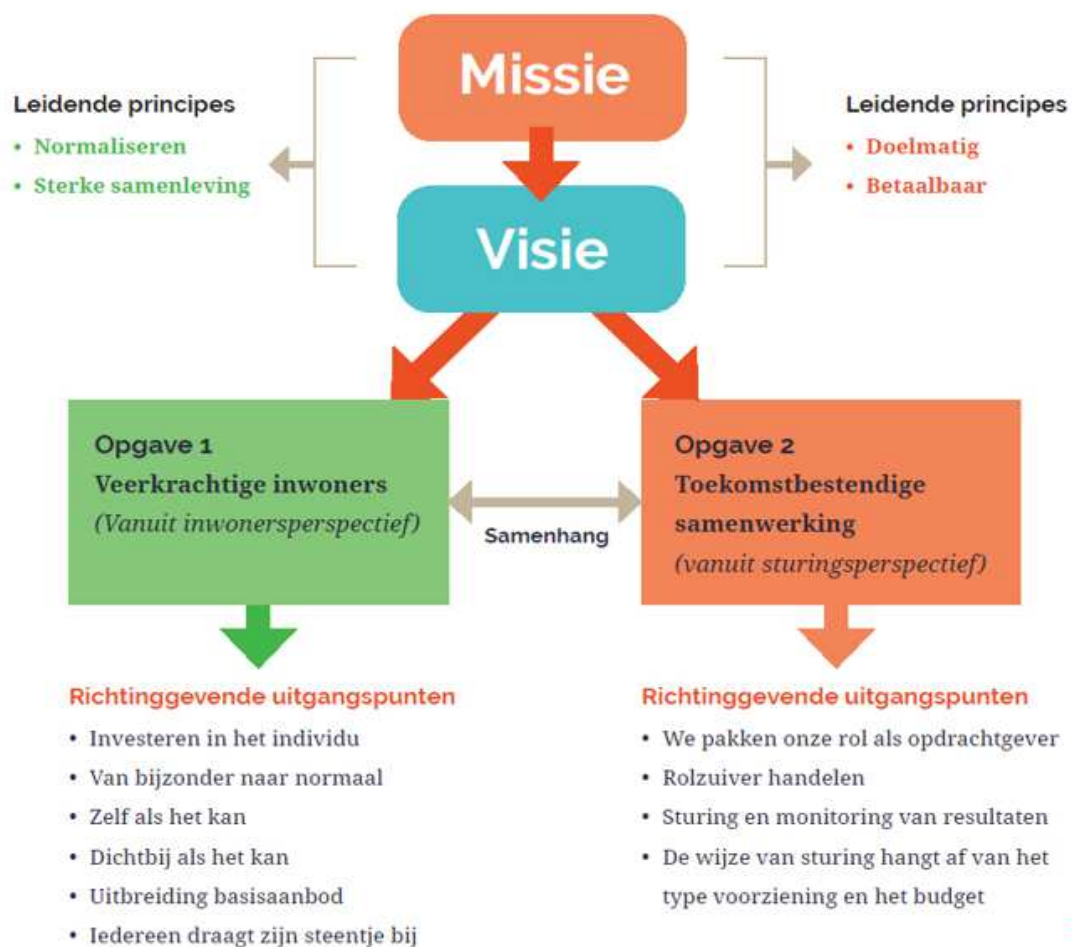
		Kader subsidies voor professionele instellingen 2) Lokaal team 3) communicatie	Inclusie	Plan vrijwillige inzet Bestaanszekerheid Laaggeletterdheid		
--	--	---	----------	--	--	--

Bijlage 1. Samenvatting beleidskader jeugd Zuid Limburg

4 doelen met leidende principes

Bijlage 2. Samenvatting beleidsplan Wmo Maastricht-Heuvelland

Bijlage 3. Kaders voor het uitvoeringsplan

We werken vanuit de kernwaarden van de gemeente Vaals in het sociaal domein	
• De inwoner is baas over zijn eigen leven • De inwoner doet zelf wat hij zelf kan, zo nodig met hulp van zijn persoonlijk en/of het maatschappelijk netwerk • Als dat niet lukt, denkt de gemeente mee over een oplossing die past bij de situatie van de inwoner • De gemeente heeft zo nodig een breed aanbod dat aansluit bij de situatie van de inwoner	
De leidende principes uit de regionale plannen sluiten aan op onze kernwaarden	
Leidende principes Jeugd • Normaliseren • Integraal • Eerder de juiste hulp op maat • Sturen op resultaat	Leidende principes Wmo • Normaliseren • Sterke samenleving • Doelmatig • Betaalbaar
We zien een aantal opgaven; die zijn domeinoverstijgend	
Veerkrachtige samenleving	
• Meer ruimte voor het normale opvoeden en opgroeien • Bevorderen van informele hulp en ervaringsdeskundigheid • Perspectief centraal (thuis, daginvulling, vrije tijd) • Samen beslissen • Kinderen groeien zo thuis mogelijk op	• Investeren in het individu • Van bijzonder naar normaal • Zelf als het kan • Dichtbij als het kan • Uitbreiding basisaanbod
Verbinding	
• In sterk lokaal team • Integraal en gezinsgericht • Met onderwijs en voorliggend veld • Met volwassen-ggz en bestaanszekerheid • Met programma trendbreuk en jgz	• Inclusie-agenda • Iedereen draagt zijn steentje bij
Duurzaam stelsel	
• Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming • Sturing op aanbieders	• We pakken onze rol als opdrachtgever • Rolzuiver handelen • Sturing en monitoring, hoe hangt af van het type voorziening en het budget

Bijlage 4: Inventarisatie VN-Verdrag

In 2018 is een inventarisatie gemaakt hoe de gemeente Vaals het verdrag inzake de rechten van een persoon met een handicap heeft geïmplementeerd. Deze is in 2023 herzien.

Het verdrag heeft als doel:

1. Gelijkheid: Mensen met en zonder beperkingen hebben dezelfde rechten
2. Solidariteit: er is sprake van acceptatie en betrokkenheid tussen mensen met en zonder beperkingen
3. Autonomie: Mensen met beperkingen maken zelfstandig besluiten of worden ondersteund als zij daartoe niet in staat zijn
4. Participatie: Iedereen met een handicap of beperking doet mee

De inventarisatie van de gemeente Vaals is uitgewerkt als een stoplicht; groen is gerealiseerd; oranje is gedeeltelijk gerealiseerd; rood is niet gerealiseerd.

Thema VN-Verdrag	Uitwerking	Stand van Zaken
Integraal plan	De gemeente moet een integraal periodiek plan maken. Hierin wordt aangegeven hoe de uitvoering van het VN verdrag de gemeente er concreet uit gaat zien.	Er is geen periodiek plan dat expliciet is gericht op de uitvoering van het VN-Verdrag. Dat betekent niet dat er in verschillende beleidsdocumenten geen aandacht is voor het VN-Verdrag. Het VN-Verdrag is onderdeel van het integraal uitvoeringsplan Sociaal Domein.
Beleggen verantwoordelijkheden	Het is van belang dat de verantwoordelijkheid voor het werken aan de uitvoering van het VN-Verdrag duidelijk is belegd, zowel ambtelijk als bestuurlijk.	Bestuurlijk is het VN-Verdrag onderdeel van de portefeuille Mens en Maatschappij. Ambtelijk is de uitvoering belegd bij de Sector Maatschappij.
Verkiezingen	(Fysieke) toegankelijkheid stemlokalen	Alle stemlokalen in de gemeente Vaals voldeden de afgelopen verkiezingen aan deze vereisten. Denk aan: ○ Speciale loep met voorgeschreven aantal LUX ○ Braille-kieslijst ○ Voorlees-app ○ Verstelbare tafel(vervangingsplan) ○ Drempelloos dan wel drempelhulp ○ Extra parkeerplaats voor inwoners met een handicap
	Ondersteuning van kiezers met een handicap op verzoek en stemmen in het geheim en zonder intimidatie	De stembureau-leden hebben een instructie ontvangen hoe hiermee om te gaan. De voorzitters hebben richtlijnen hoe hierop toe te zien.
Toegankelijkheid	Fysieke toegankelijkheid van openbare ruimtes	○ Blindengeleidestroken zijn bij de opgehoogde bushaltes en op de Maastrichterlaan aanwezig. Voor het overige beperkt aanwezig in de gemeente Vaals. ○ Stoepen zijn daar waar mogelijk minimaal 90 cm breed (norm), obstakels tot een minimum beperkt. ○ In de gemeente Vaals zijn wandelpaden met een harde ondergrond deels aanwezig en ook scootmobielroutes, die aan een markeringsbord herkend kunnen worden.

		○ Bij projecten in de openbare ruimte worden de adviesraad sociaal domein en het gehandicaptenplatform Vaals betrokken en om advies gevraagd.
	Dienstverlening door gemeente	Het gemeentehuis beschikt over lage balies en over aparte ruimtes als alternatief voor de balies in de hal. Bij verbetering van de baliefunctie zijn de toegankelijkheid en klantvriendelijke uitstraling belangrijke uitgangspunten. ○ Begrijpelijk (-er) communiceren is een doorlopend aandachtspunt. Er hebben diverse slagen plaats gevonden op de brieven van de gemeente. Geslaagde voorbeelden zijn: ○ infographic steuntje in de rug ○ infographic mantelzorgcompliment, ○ Toegankelijkheid van de website, met bijvoorbeeld de voorleesfunctie
	Vervoer door gemeente	Alle haltes zijn verhoogd in de gemeente Vaals, dit is vastgelegd in het verkeerscirculatieplan. ○ Beleidsplan parkeren is aangepast. bij gebouwen met een maatschappelijke functie zijn gehandicaptenparkeerplekken ingericht. Verder kan de burger een eigen gehandicaptenparkeerplek in de eigen woonomgeving aanvragen. Uit de evaluatie zal moeten blijken of hiermee voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn.
	Gemeentelijke samenwerking met partners	De adviesraad sociaal domein en het Gehandicaptenplatform Vaals zijn nauw betrokken bij het beleid in het sociaal domein. Daarnaast wordt het gehandicaptenplatform betrokken bij bijvoorbeeld wegreconstructies; zij geven adviezen en aanbevelingen voor de toegankelijkheid voor minder mobiele inwoners. ○ Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van hun panden. Hier is geen specifieke aandacht voor vanuit de gemeente. Het gehandicaptenplatform heeft voor dit doel een ondernemersavond georganiseerd. ○ Bij evenementen is dit een verantwoordelijkheid van de organisatie. Dit is nog geen standaardonderdeel van inkoopprocedure
Onderwijs	Onderwijshuisvesting	De scholen in de gemeente Vaals zijn toe- en doorgankelijk voor mensen met een beperking, inclusief gehandicaptentoilet.
	Openbaar vervoer, toegankelijk lesmateriaal, en bejegening van personen met een beperking	Het lesmateriaal verzorgen de scholen zelf en voor de bejegening geldt ook dat dit verantwoordelijkheid van de scholen is.
	Overige bijdragen van de gemeente	Binnen de gemeente Vaals zijn stages voor studenten en leerlingen met een beperking mogelijk. Daarnaast heeft de gemeente Vaals een aantal werkervaringsplekken in de organisatie beschikbaar.
	De gemeente biedt de juiste begeleiding aan leerlingen met een beperking die van school of studie de overstap naar werk gaan maken	De gemeente Vaals participeert via de arbeidsmarktregio in Voordeel en Vervolg. In dit samenwerkingsverband, waarin alle onderwijsinstellingen voor mbo, vmbo, vso en PrO in Zuid- Limburg samenwerken met gemeentes, UWV en ondernemers, komt een toekomst- en arbeidsmarktgericht onderwijsconcept tot stand voor kwetsbare doelgroepen. Door deze talentontwikkeling op maat kunnen in Zuid- Limburg vacatures worden ingevuld en kan de doelgroep meer duurzaam aan het werk.
	Leerlingenvervoer	De gemeente Vaals geeft uitvoering aan haar taken op het gebied van leerlingenvervoer.
	Het VN-Verdrag en het	Passend onderwijs in de

	Kinderrechtenverdrag stellen inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen tot doel. In Nederland gaan kinderen naar regulier onderwijs waar dat kan (Passend onderwijs) en naar speciaal onderwijs als dat echt nodig is. Binnen het regionale samenwerkingsverband moet een passende plek gevonden worden voor een leerling die bij een van de scholen is aangemeld (zogenoemde ☺zorgplicht☺). Daarbij wordt ook afgestemd met gemeenten over de inzet van en afstemming met (jeugd)zorg.	gemeente Vaals: ○ Scholen hebben hiertoe een ondersteuningsplan per school ○ Onderdeel van regionaal OOGO met schoolbesturen ○ Afstemming met jeugddomein via de knooppunten (is in de gemeente Vaals het zorgadviesteam ZAT, waarin school, team jeugd, jeugdarts en jeugd-ggz vertegenwoordigd zijn) ○ In de gemeente Vaals wordt hiermee al een start gemaakt op de peuterspeelzalen (zorgcoördinator); gemeente faciliteert dit.
	Studie toelage aan studenten met een beperking	De gemeente Vaals heeft hiertoe het Uitvoeringsbesluit individuele studietoelage Participatiewet Maastricht- Heuvelland 2015 vastgesteld.
Werk en werkgelegenheid	Een divers personeelsbeleid en niet te discrimineren op grond van een handicap	De gemeente Vaals heeft een divers personeelsbeleid waarbij niet gediscrimineerd wordt op grond van een handicap.
	inwoners met een (arbeids)beperking deel te laten nemen aan de arbeidsmarkt. Gemeenten hebben daarom de verantwoordelijkheid gekregen over de uitvoering van verschillende uitkeringen en moeten ervoor zorgen dat ook mensen met een beperking deelnemen aan de arbeidsmarkt.	De gemeente Vaals heeft instrumenten ter bevordering van arbeidsmarktaandeel van mensen met een beperking. Dit varieert van diagnostiek van het arbeidsvermogen tot werkgeverscontacten via Podium24 en loonkostensubsidies. De instrumenten worden ook succesvol ingezet.
	Gerelateerd aan de Participatiewet is de Banenafpraak. Dit houdt in dat overheden een vastgesteld percentage (beginnend met 1,93%) werknemers met een (arbeids)handicap in dienst moet hebben	De gemeente Vaals voldoet waarschijnlijk aan de banenafpraak (dit is moeilijk te controleren doordat het doelgroepregister door privacybepalingen moeilijk te raadplegen is).
Cultuur	In hun vrijetijdsbesteding lopen mensen met een beperking aan tegen problemen bij de fysieke toegankelijkheid (gebouwen, vervoer, begaanbaarheid). Maar vaak is ook de digitale informatie over waar en wanneer activiteiten plaatsvinden slecht toegankelijk.	Recent is een inventarisatie gedaan. De grote gemeentelijke gebouwen en uitvoeringszalen zijn volledig toe- en doorgankelijk. Enkele kleinere gemeentelijke gebouwen zijn niet of niet volledig toegankelijk. Dit kan te maken hebben met drempels, het ontbreken van het invalidentoilet of het slechts deels toegankelijk zijn van het gebouw. Informatie over activiteiten zijn opgenomen in de Beweegwijzer. Voor mensen die iets willen organiseren en hiervoor een locatie zoeken is er de Locatiewijzer. Deze wijzers worden huis-aan-huis en digitaal ter beschikking gesteld.

	De gemeente is verantwoordelijk voor het faciliteren van sport voor inwoners. Het is tegelijkertijd een mooi aanknopingspunt om toegankelijkheid voor en acceptatie van personen met een handicap (in sport) te integreren.	De gemeente maakt het via het aanbod van Vitaal 50+, Chronisch Vitaal, Sport Mix Club (voor kinderen), bewegen voor mensen met (beginnende) dementie mogelijk dat mensen met een beperking actief kunnen zijn, samen met anderen. Ook bv. Initiatieven als de Ruilwinkel, de sociale eetgroep Samen koken, Samen eten zijn nadrukkelijk toegankelijk voor mensen met een beperking.
	Ook bij het vergeven van andere vergunningen en subsidies in de culturele en vrijetijdssector kan de gemeente eisen stellen, zoals het faciliteren van een gebarentolk bij voorstellingen en aankondigingen op verschillende manieren om zo alle inwoners te bereiken.	In de subsidieverordening is het volgende opgenomen: Deel A, artikel 3, lid 4: “Het college van B&W is bevoegd om nadere voorwaarden te stellen ten aanzien van de toegankelijkheid van gebouwen voor deelnemers aan gesubsidieerde activiteiten.” Deel C, artikel 2, lid 4: “De activiteiten voor het bevorderen van sociale cohesie dienen voor iedereen toegankelijk te zijn;” Bij evenementen is dit een verantwoordelijkheid van de organisatie.
Zelfstandig wonen	Beschikbaarheid van geschikte woningen en het aanpassen van woningen om deze geschikt te maken. ⁸	De gemeente Vaals beschikt over voldoende geschikte woningen zijn, deze zijn niet altijd (tijdig) beschikbaar. Dit is onderdeel van de prestatieafspraken die de gemeente Vaals opstelt met Krijtland Wonen. De gemeente Vaals heeft vanuit de Wmo mogelijkheden voor woningaanpassingen.
	De gemeente heeft invloed op het aantal beschikbare geschikte woningen en moeten bij nieuwbouw de criteria worden meegenomen zoals deze in het Bouwbesluit zijn opgenomen. Ook bij het toedelen van woningen moet er rekening worden gehouden met de individuele wensen en behoeften van de inwoner.	De gemeente Vaals heeft in 2017 een onderzoek wonen met zorg uitgevoerd. Hieruit blijkt dat in de gemeente Vaals het aantal woningen geschikt voor mensen met beperkingen voldoende is voor de extramurale opgave. Dit is onderdeel van de jaarlijkse prestatieafspraken die de gemeente Vaals opstelt met Krijtland Wonen.
	Het faciliteren van zelfstandig wonen door middel van aanpassingen in het huis en door ondersteuning op maat van de individuele situatie van de aanvrager.	De gemeente Vaals heeft vanuit de Wmo mogelijkheden voor woningaanpassingen.
Gezondheid en welzijn	Personen met een handicap hebben, zonder discriminatie op grond van hun handicap, recht hebben op het genot van het hoogst haalbare niveau van gezondheid.	De gemeente Vaals heeft een actief beleid op het bevorderen van de gezondheid en leefstijl, gericht op preventie maar ook met interventies voor mensen met (beginnende) gezondheidsproblemen en chronische beperkingen/aandoeningen.

⁸ Punt 1 Focusbrief Alzheimer Nederland

	Voor gemeenten zit deze verantwoordelijkheid onder andere in de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet. Welzijn (een gevoel van welbevinden) vloeit voort uit meer dan fysieke gezondheid. Acceptatie en participatie in de samenleving zijn essentieel om iedereen het gevoel te geven er bij te horen.⁹	Bovenstaande interventies richten zich op gezondheidsproblemen, maar zeker ook op het sociale netwerk en contacten met anderen. Participatie heeft een positieve invloed op de gezondheid(sbeleving). Bv. de Beweegmakelaar ondersteunt mensen met een beperking bij het in beweging komen en participeren, zowel fysiek als sociaal en maatschappelijk.
--	--	---

⁹ Punt 2 en 3 Focusbrief alzheimer Nederland